

ARANZELS: Acord de lliure comerç per a Àsia i el Pacífic

Un nou acord de lliure comerç per a Àsia i el Pacífic, que entrarà en vigor l'1 de gener de 2022, crearà el major bloc comercial del món per grandària econòmica, segons un estudi de la UNCTAD publicat el 15 de desembre.

L'Associació Econòmica Integral Regional (RCEP, per les seves sigles en anglès) està formada per 15 països d'Àsia Oriental i el Pacífic amb diferents economies i etapes de desenvolupament.

Els membres són Austràlia, Brunei Darussalam, Cambodja, la Xina, Indonèsia, el Japó, la República de Corea, Laos, Malàisia, Myanmar, Nova Zelanda, Filipines, Singapur, Tailàndia i Vietnam.

El RCEP es convertirà en el major acord comercial del món, mesurat pel PIB dels seus membres: gairebé un terç del PIB mundial.

En comparació, els altres grans acords comercials regionals en termes del seu pes en el PIB mundial són el bloc comercial sud-americà Mercosur (2,4%), la Zona de Lliure Comerç Continental Africana (2,9%), la Unió Europea (17,9%) i l'acord entre el Canadà, els Estats Units i Mèxic (28%).

L'anàlisi de la UNCTAD mostra que l'impacte del RCEP en el comerç internacional serà significatiu. La grandària econòmica del bloc emergent i el seu dinamisme comercial el convertiran en un centre de gravetat per al comerç mundial.

Enmig de la pandèmia del COVID-19, l'entrada en vigor del RCEP també pot afavorir la resistència del comerç. Un recent estudi de la UNCTAD mostra que el comerç en el marc dels països integrants aquesta mena d'acords ha estat relativament més fort enfront de la caiguda del comerç mundial provocada per la pandèmia.

90% dels aranzels eliminats

L'acord inclou diversos àmbits de cooperació, sent les concessions aranzelàries un punt central. El pacte eliminarà el 90% dels aranzels dins del bloc, i aquestes concessions són clau per a entendre els efectes inicials del RCEP en el comerç, tant dins com fora del bloc.

En virtut de l'acord, la liberalització del comerç es traduirà en una reducció progressiva dels aranzels. Mentre que molts aranzels se suprimiran immediatament, uns altres es reduiran gradualment al llarg de 20 anys.

Els aranzels restants es limitaran principalment a productes específics de sectors estratègics, com l'agricultura i la indústria automotriu, en els quals molts membres del RCEP han decidit no liberalitzar el comerç.

Un impuls a les exportacions interregionals

Els intercanvis comercials entre les 15 economies del bloc ja van aconseguir uns 2,3 bilions de dòlars en 2019. L'anàlisi de la UNCTAD mostra que les concessions aranzelàries de l'acord podrien impulsar les exportacions dins de la nova aliança en gairebé un 2%, és a dir, uns 42.000 milions de dòlars.

Això seria el resultat de la creació de nous intercanvis comercials -ja que la reducció dels aranzels impulsaria el comerç entre els membres de l'acord en gairebé 17.000 milions de dòlars- i de la

reorientació del comerç. De fet, la reducció dels aranzels dins del RCEP reorientaria el comerç per valor de gairebé 25.000 milions de dòlars dels no membres als membres.

Beneficis desiguals entre els membres

L'informe assenyalava que el RCEP hauria de beneficiar als membres de l'acord en diferents graus.

S'espera que les concessions aranzelàries produeixin majors efectes comercials per a les economies més grans del bloc, no per les asimetries de la negociació, sinó en gran manera pel fet que els aranzels ja són baixos entre molts altres membres del RCEP.

L'anàlisi de la UNCTAD mostra que el Japó seria el país que més es beneficiaria de les concessions aranzelàries del RCEP, principalment pels efectes de desviació del comerç. S'espera que les exportacions del país augmentin en uns 20.000 milions de dòlars, la qual cosa equival a un increment del voltant del 5,5% respecte a les seves exportacions als membres del RCEP en 2019.

L'informe també troba efectes positius substancials per a les exportacions de la majoria de les altres economies, com Austràlia, la Xina, la República de Corea i Nova Zelanda. D'altra banda, els càlculs mostren que les concessions aranzelàries del RCEP podrien reduir les exportacions de Cambodja, Indonèsia, Filipines i Vietnam.

Això es deuria principalment als efectes negatius de desviació del comerç, ja que algunes exportacions d'aquestes economies podrien ser substituïdes per altres membres del RCEP a causa de les diferències en la magnitud de les concessions aranzelàries.

Per exemple, algunes de les importacions xineses procedents de Vietnam seran substituïdes per importacions del Japó a causa de la major liberalització aranzelària entre la Xina i el Japó.

Però és millor estar dins que fora

L'informe assenyalava, no obstant això, que els efectes negatius globals per a alguns dels membres del RCEP no signifiquen que haguessin estat millor romanent fora de l'acord. De totes maneres, s'haurien produït efectes de desviació del comerç.

Fins i tot sense tenir en compte altres beneficis de l'acord, a més de les concessions aranzelàries, els efectes de creació de comerç associats a la participació en el RCEP mitiguen els efectes negatius de desviació del comerç.

L'informe cita l'exemple de Tailàndia, on els efectes de creació de comerç compensen completament els efectes negatius de desviació de comerç.

En general, l'informe conclou que tota la regió es beneficiarà de les concessions aranzelàries del RCEP, i que la major part d'aquests guanys venen de les exportacions abans provinents dels no membres.

L'informe assenyalava que, a mesura que continuï el procés d'integració dels membres del RCEP, aquests efectes de desviació podrien amplificar-se, un factor que no ha de ser subestimat pels no membres del RCEP.